

Särskilt nyhetsbrev om omval och extra val

I handboken kommunens uppgifter vid valen 2018 finns i kapitel 10 och 11 kort information om vad som gäller vid omval eller extra val efter valen den 9 september. Med tanke på de korta tidsramarna vid sådana val är det särskilt viktigt att ni i kommunerna har en god beredskap. Vi vill med detta nyhetsbrev underlätta den planeringen genom att bl.a. påminna om vilka särskilda regler och förutsättningar som kommer att gälla vid ett omval eller ett extra val samt beskriva Valmyndighetens beredskap och planering.

Extra val kan ske till riksdag, kommun- eller landstingsfullmäktige. I handboken finns mer information under vilka förutsättningar ett sådant val kan beslutas.

Ett omval kan gälla ett helt valområde eller i endast en eller ett par valkretsar. Det är ett nytt val men tanken är att det ska genomföras enligt samma förutsättningar som ett ordinarie val, med vissa undantag. Den första mars i år trädde några lagändringar i kraft och syftet med dessa är bl.a. att ett omval ska genomföras snabbare än tidigare.

En viktig skillnad mellan omval och extra val är att i ett omval får inga nya partier anmäla deltagande. Till ett extra val ska alla partier anmäla deltagande och kandidaterna ska lämna förklaringar och samtycken.

Särskilda regler som gäller både vid omval och extra val

- **Röstmottagningen i Sverige** får börja tidigast **10 dagar** före valdagen (istället för 18 dagar före valdagen).
- **Röstmottagningen i utlandet** får börja tidigast **20 dagar** före valdagen (istället för 24 dagar före valdagen). I vilken omfattning utlandsröstning ska hållas beslutas av Valmyndigheten, efter samråd med UD. Det görs efter att ett beslut om omval eller extra val har fattats. För val som inte är till riksdagen blir troligtvis utlandsröstningen begränsad till brevröstning.
- **Brevröster** från utlandet får precis som vid ordinarie val göras i ordning tidigast **45 dagar före valdagen**, men inte förrän beslutet om vilken dag som ska vara valdag har fattats. Perioden för brevröstning kan alltså bli kortare än 45 dagar.

- **Budröster** får tidigast göras i ordning **10 dagar före valdagen** om rösten lämnas i en röstningslokal i en kommun och tidigast **20 dagar före valdagen** om budrösten lämnas hos en utlandsmyndighet (tidsfristerna följer de som gäller för förtidsröstning i Sverige och i utlandet).
- **Röstkorten** ska vara framme hos väljarna **10 dagar** innan valdagen (istället för 18 dagar före valdagen)
- **Utlandsröstkorten** skickas ut **så snart när det går** efter att beslut har fattats om valdag, om valet gäller riksdagen. För val till kommun- eller landstingsfullmäktige skickas inga utlandsröstkort eftersom utlandssvenskar inte har rösträtt.

Särskilda regler som enbart gäller vid omval

- **Valdagen** ska vara inom **tre månader** från det att Valprövningsnämnden har fattat beslut om omval. Vid omval till riksdagen bestämmer regeringen vilken dag som ska vara valdag. Vid omval till landstings- och kommunfullmäktige bestämmer Valmyndigheten dag, efter samråd med länsstyrelsen.
- Det ska vara möjligt att **rösta i hela landet**, även om omvalet gäller en annan kommun eller ett annat landsting. I varje kommun ska det finnas en lokal för förtidsröstning. Alla kommuner måste därför ha en beredskap för det, även om de i övrigt inte är berörda av omvalet. Kommunerna utanför omvalsområdet får själva bestämma öppettiderna för förtidsröstningen men väljarna ska ges goda möjligheter att rösta. Varje kommun ska senast 32 dagar före valdagen meddela oss var och när röstmottagningen kommer att ske. I övrigt gäller samma regler för förtidsröstningen som vid ordinarie val, t.ex. att alla röstmottagare måste vara utbildade. Det finns inte reglerat om kommunerna ska få extra statsbidrag för förtidsröstning. Det måste i så fall regeringen besluta genom en särskild förordning, i likhet med vad som görs vid ordinarie val.
- De **partier** som ställde upp i det ordinarie valet är automatiskt anmälda till omvalet. Inga nya partier kan anmäla sig.
- De **kandidater** som varit anmälda till det ordinarie valet ska anses anmälda till omvalet och kandidaterna kommer inte att behöva lämna in förklaringsblanketter på nytt. Det är dock möjligt att anmäla ytterligare kandidater och Valmyndigheten kommer att besluta om ett sista datum för att anmäla *nya* kandidater. Kandidater för övriga partier behöver inte samtycka på nytt att de ställer upp för partiet, om de gjorde det vid det ordinarie valet.
- **Valsedlarna** från det ordinarie valet kommer att vara giltiga. Däremot kan partierna välja att göra ändringar i sina kandidatlistor inför omvalet och kan också beställa nya valsedlar vid behov.

Särskilda regler som enbart gäller vid extra val

- **Valdagen** för extra val till riksdagen bestäms av regeringen och ska vara inom **tre månader** från beslutet att extra val ska hållas. Det finns inte reglerat i lag när valdagen för extra val i kommun- eller landstingsfullmäktige ska vara.
- Sista dag för **registrering av partibeteckning** är en vecka efter det att beslut om extra val har meddelats.
- **Partier** som önskar delta i extra valet behöver **anmäla sitt deltagande**. Detta ska göras senast **30 dagar innan valdagen**, men en anmälan ska också godtas om den inkommer inom en vecka från beslutet om valdag.
- **Kandidater** behöver lämna en förklaring alternativt sitt samtycke för att vara valbara.
- **Valsedlar** till riksdagen ska enligt valförordningen vara vita. Valmyndigheten återkommer med besked om hur det ska hanteras om det ev. skulle bli ett extra val till riksdagen samtidigt som ett val till kommunfullmäktige.

Valmyndighetens planering

Valmyndigheten rekommenderar alla valnämnder att ha beredskap i händelse av omval eller extra val minst fram till nästa valtillfälle 2022. Särskild vikt bör läggas vid att ha en plan för bemanning och röstningslokaler.

På grund av de korta ledderna kommer vi endast att göra mindre uppdateringar av handböcker, manualer och handledningar och tillhandahålla dessa elektroniskt. Utgångspunkten är att kommunerna får använda samma produkter som vid det ordinarie valet så långt det är möjligt. Detsamma gäller webbutbildningarna för röstmottagare.

Valportalen kommer att få en egen ingång där allt arbete som gäller det nya valtillfället ska hanteras. Det arbete som gäller ordinarie valet 2018, t.ex. med efterträdarval kommer fortsatt att hanteras i den gamla sidan.

Valmyndigheten har viss beredskap för att kommunerna ska kunna beställa nytt valmaterial men det är viktigt att ni sparar material utifrån de anvisningar som finns på sidan 123 i Handboken. I handboken finns en förteckning över vilket material som ska sparas hela valperioden och vad som kan kastas efter att valet har vunnit laga kraft. Valsedlar finns med i listan över vad som kan kastas, men inför höstens val har kommunerna beställt fler partivalsedlar och blanka valsedlar än vi har beräknat. Vi vill därför att ni även sparar dessa. Namnvalsedlar ska endast sparas inför ett eventuellt omval men kan därefter kastas.

Valmaterialet bör lagras på ett mörkt och torrt ställe. Det är också viktigt att ni inventerar och för bok över hur mycket material ni har. Nytt material som beställs kommer att levereras nära valdagen och möjligheterna att göra flera beställningar kommer att bli begränsade.

Tidigare nyhetsbrev

Har ni missat tidigare nyhetsbrev? I valdatasystemets Bibliotek finns ett arkiv med nyhetsbrev till valnämnder och länsstyrelser.

Glad midsommar önskar valmyndigheten

VALMYNDIGHETEN

Besöksadress: Fleminggatan 14
Postadress: Box 12191, SE - 102 25 Stockholm
Tel. 010 - 575 70 00

valadm@val.se
www.val.se

Valmyndigheten